

Bioblitz a l'UAB i visita als cingles de Bertí

Ophrys apifera dins del campus de la UAB
f. Carles Miñarro

7 de maig de 2022

Text de Carles Miñarro

Dissabte 7 de maig vaig participar al Bioblitz de l'UAB, en un grup d'orquídies dirigit per Joan Cuscó. Quin crac! Ens va donar una *masterclass* que ens va encantar a tots els participants. I Déu n'hi do el campus de l'UAB pel que fa a orquídies! En vam veure 7 espècies, i perquè no ens va donar temps d'anar al lloc de la vuitena. I això que ens vam passar del temps estipulat! Després de la prospecció, a la paradeta de l'organització, amb llibres i lupes binoculars, vam estar mirant dos ovaris d'*Ophrys passionis* recollits, un de fecundat i un que no. Espectacular!

Més tard, recollits els llibres d'orquídies que havia dut el Joan a la paradeta i acomiadats del personal que quedava per allà, vaig acompanyar el Joan a un lloc sobre els cingles de Bertí, municipi de Sant Martí de Centelles, a veure si trobàvem una població de *Cephalanthera damasonium* de prou entitat per al seu estudi.

Aviat vam començar a veure *Cephalanthera* poncellades que ens van semblar *damasonium* (pel color blanc grogós de les poncelles), és a dir, de les que interessaven al Joan per al seu estudi. No vam trigar gaire més a trobar-ne un parell amb la floració tot just iniciada que eren, clarament, *C. longifolia*, amb els pètals i sèpals totalment blancs i no tan tancats com correspondria a *C. damasonium*. Llavors, fixant-nos que les poncelles d'aquests dos exemplars, sobretot les menys desenvolupades, eren del color blanc grogós que també havíem observat a les anteriors *Cephalanthera* que havíem determinat com *damasonium*, el Joan es va adonar que la majoria d'aquestes, si no totes, tenien fulles més aviat de *C. longifolia*. O sigui, que igual no en vam veure cap de *C. damasonium* o molt poques i totes, o la majoria, serien de la més comuna *C. longifolia*. Segurament encara era un pèl aviat allà per a aquella espècie.

Serapias parviflora
f. Carles Miñarro

Activitats

Ophrys forestieri aberrant,
O. catalaunica segada
i *O. forestieri* madura
f Carles Miñarro

Nota posterior: el Joan, finalment, davant la dificultat de trobar aviat poblacions grans de *C. damasonium* i, en canvi, la facilitat de trobar-ne de *C. longifolia* –i essent aquesta espècie igualment susceptible de servir per a l'estudi plantejat– va proposar als seus superiors canviar a aquesta espècie i, finalment, així s'ha fet i ja té els exemplars, de llocs ombrívols i de llocs a ple sol, collits.

Però vam veure moltes altres espècies. Poso algunes fotos i algunes preguntes:

- *Cephalanthera longifolia*: sense formar grans grups però abundant. En general, iniciant la floració.
- *Limodorum abortivum*: un parell de tiges poncellades.
- *Neotinea maculata*: diversos exemplars, en floració.
- *Ophrys* cf. *arnoldii*: en algun cas, per fenologia, tant podien ser *O. forestieri* tardanes de flors tirant una mica a grans com *O. arnoldii* precoces de flors tirant a una mica a petites. Totes les plantes del grup eren robustes i amb força flors o poncelles. Una d'elles, era un sorprenent exemplar aberrant amb 4 o 5 labels per flor (vegeu foto superior).
- *Ophrys catalaunica*: diversos grupets, en plena floració. La foto que podeu veure a dalt és d'una d'un grupet que sortien en un tros segat o per on havia passat algun herbívor. Sembla que s'ho havien manegat per a treure algunes flors quasi arran del terra, després de l'amputació. Però és una interpretació molt temptativa, és clar. Igual heu observat algun cas similar.
- *Ophrys* cf. *forestieri*: flors una mica madures ja.
- *Ophrys* cf. *insectifera*: diversos grups. Ens va semblar que l'aspecte era d'aquesta espècie però que els pètals eren curts, més d'*O. subinsectifera*. A més, una de les plantes (que no vaig fotografiar) tenia les flors amb el típic ribet verd grogós al label. Les flors eren petites però, comparant amb les *O. subinsectifera* del dia següent a la sortida del GOC a Bellprat, m'adono que no eren tan petites i que els pètals, tot i no ser molt llargs, potser tampoc són tan curts com per ser d'*O. subinsectifera*. A veure què us semblen.
- *Ophrys lutea*: molt abundant, en plena floració.
- *Ophrys passionis*: unes poques plantes, alguna amb les últimes flors encara bé.
- *Ophrys sphegodes*: una planta. El primer cop que veig aquesta espècie :).
- *Orchis antropophora*: un grupet de 3 o 4 exemplars.
- *Platanthera* sp.: un parell d'exemplars poncellats.

Ophrys subinsectifera
f Carles Miñarro

La majoria de les plantes les va veure el Joan. Quina vista que té, el tio!